

BLOG YAZMANIN İPUÇLARI

1. Özgün konu seçmek: Seçtiğiniz konunun tamamen size özgü olup olmadığını sorgulamak, sizi başkalarının da aklına hemen gelebilecek konuları yineleme eğiliminden kurtarır. Sürekli söylenegelen ifadelerden ve klişelerden kaçının. Yazıda söylediklerinizin sizin düşünce ve izlenimlerinizi yansıttığından, konuya kendi pencerenizden bakıp yazınızda yeni bir söylem geliştirdiğinizden emin olun. Bunu yaparken de yazınıza içerikle uyumlu, özgün bir başlık seçmeyi unutmayın.

2. Hemen konuya girmek: Lafı hiç dolandırmadan hemen sadede gelip okuru hemen yazınızın temel meselesine, can alıcı noktasına bir an önce götürmek genellemelerle dolu veya bilgi verici bir giriş yapmaktan daha iyidir.

3. Yazıya ilgi çekici ve çarpıcı bir giriş yapmak: Pek çok insan blog yazılarının girişini genel biçimde tutmaları gerektiğini düşünür. Oysa okur genellemeleri zihninde canlandıramaz. Okurun zihninde ayrıntılı bir imge canlandırmak onu yazının içine çeker. Okurların kendileriyle ilişkilendirebilecekleri ya da hayal edebilecekleri bir ifade, örnek veya bir soru ile yazınıza başlayabilirsiniz. Bir yazının en önemli cümlesi ilk cümlesidir. Eğer ilk cümle okuyucuyu ikinci cümleyi okumaya teşvik etmiyorsa yazınız bir işe yaramaz. Eğer ikinci cümle okuyucuyu üçüncü cümleyi okumaya teşvik etmiyorsa yazınız hiçbir işe yaramaz. Bu yüzden girişiniz okuyucuyu bir an önce yakalayıp onu yazının devamını okumaya zorlamalı. Okura yenilik, tuhafılık, paradoks, mizah, sürpriz, alışılmadık bir fikir, ilginç bir gerçek ya da bir soru sunup kendinizi okutturmalısınız. Unutmayın ki fikirlerinizi yaratıcı biçimde sunmak için sınırsız yola başvurmakta özgürsünüz.

4. Sade ve öz yazmak: Kısa bir yazıda ele aldığınız konuya dair izlenim ve çağrışımlarınızı olabildiğince açık, yazının yaratıcı yönüne katkı sunmayan gereksiz ayrıntılardan kaçınarak ve sözü uzatmadan verirseniz, kendinizi daha iyi ifade etmiş ve yazının akışını yavaşlatmamış olursunuz. Nereye işaret ettiği belli olmayan, muğlâk ifadelerden kaçınmak da yazının özünü ortaya çıkaracaktır. Ayrıca uzun paragrafları bölmek ve olabildiğince kısa cümleler kullanmaya çalışmak da bu bağlamda size yardımcı olacaktır. Yazı görsel bir şeydir. Akla hitap etmeye fırsat bulamadan göze hitap eder. Kısa paragraflar yazdıklarınızda nefes alacak yer olduğunu gösterir ve davetkâr durur. Uzun paragraflar ise okuyucuyu yazınızı okumaktan bile vazgeçirebilir. Ama aşırıya da kaçmayın. Yazıda bir sürü küçük paragraf kullanmak da çok uzun bir paragraf kadar akışı bozar.

a) Fiiller: Bir cümle edilgen fiil kullanmadan kulağa doğru gelmiyorsa, ancak o zaman kulanın. Etken ve edilgen fiil arasındaki fark -açıklık ve güç açısından- bir yazar için yaşamla ölüm arasındaki farka denktir. “Kadın onu gördü.” güçlüdür, “Kadın tarafından görüldü.” ise zayıf. İlk cümle kısa ve net, kimin ne yaptığı hakkında hiçbir şüphe yok. İkincisi ise daha uzun ve yavan duruyor. Aynı zamanda belirsizlik içeriyor. Kadın tarafından ne sıklıkla görüldü? Bir kere mi, her gün mü, haftada bir mi? Edilgen cümlelere çok yer veren bir üslup okurun metne odaklanmasını zorlaştırır.

b) Zarflar: Çoğu zarf gereksiz yere kullanılır. Belli bir anlamı olan bir fiil seçip cümleye aynı anlama sahip bir zarf eklerseniz cümlelerinizi gereksiz öğelerle doldurmuş olursunuz. Yazılarınızda birisinin yüksek sesle bağırdığını söylemeyin; bağırmak,

içinde zaten yüksek ses anlamını barındırır. Dişlerini gıcır gıcır gıcırdattığınızı yazmayın; fiil zaten “gıcır gıcır” anlamını veriyor. Böylesi bir üslupla yazılmış yazılarda güçlü fiillerin etkisi gereksiz zarflarla azaltılır.

c) Sıfatlar: Çoğu sıfat da aynı şekilde gereksizdir. Zarflar gibi, anlamın zaten ismin içinde olup olmadığını düşünmeyen yazarlar tarafından cümleye serpiştirilirler. Çoğu yazar yazılarının hoş gözükmeleri için neredeyse bilinçsiz bir şekilde metinlerini sıfatlarla doldurdukça cümleleri uzuyor da uzuyor. Bu yüzden yazılarda çok fazla sıfat kullanmak bırakılması gereken bir alışkanlıktır. Sadece süs amaçlı cümlede bulunan bir sıfat okuyucu için de yorucudur.

d) Nokta: Nokta, çoğu yazarın kullanımını geciktirdiği bir işarettir. Kendinizi uzun bir cümleyle cebelleşir halde bulursanız, bunun sebebi cümleye normal şartlarda yapamayacağı bir şeyi yaptırmaya çalışmanızdır –belki benzeşmeyen iki düşünceyi tek bir cümleyle ifade etmeye çalışıyorsunuzdur. Bunu çözümenin en kısa yolu bir cümleyi iki, hatta üç cümleye bölmektir.

5. Öznel olmak: Bu sizin blog yazınız. Yazıda temel aldığınız konuyla ilgili kendi hayatınızdan, gözlem ve deneyimlerinizden örnek verebilir, izlenim ve çağrışımlarınızı içtenlikle dile getirebilirsiniz. Güvenli alandan çıkıp daha özgür bir biçimde düşüncelerinizi kaleme alabilirsiniz. Yazılarınızda edilgen yerine etken (çatılı) bir dil kullanmak, “ben” diliyle yazmak, okurlara düşüncelerinizi daha iyi ifade etme olanağı sağlar. Böylece blog yazarının üslubu, kendine özgü anlatımı net bir biçimde ortaya çıkar. Ayrıca blog yazılarınız okur tarafından daha merakla ve hızla okunur. Edilgen yapılı cümleler ise anlatımınızı yavaşlatır.

6. Üslubu zenginleştirmek:

a) Anlatmak yerine göstermek veya duyulara hitap etmek: Blog yazılarınızda bir kitap, bir kültür / sanat etkinliği ya da kendi seçtiğiniz bir konu hakkında yazsanız bile bunların sadece kendinizi anlatmak için kullanacağımız araçlar olduğunu ve seçtiğiniz kitap, etkinlik ya da serbest konuya dair bilgi ve detayların yazınızda yer tutmaması gerektiğini unutmayınız. Blog yazısında yazarın sesi duyulmalıdır. Yazar bunu yazısında bir atmosfer oluşturarak yapabilir. Örneğin duyularımızın (görme, duyma, koku alma, tat alma, dokunma) herhangi birine ya da hepsine birden hitap eden bir dil kullanabilirseniz bizi hemen orada yanınızdaymışız gibi hissettirirsiniz. Gördüğünüzü görür, duyduğunuzu duyarız. Yazı, okurunu kendine bağlar çünkü okur da blog yazarının deneyiminin bir parçası olur. Yazıya kendini dâhil edilmiş hisseder. Duyulara başvurmak ve hitap etmek aynı zamanda okura “anlatmak” yerine bir şeyi “göstermek”tir.

b) Metafor ya da benzetme kullanmak: Yaratıcılık, yazıda ele alınan konunun “nasıl” ifade edildiğiyle ölçülür. Betimleyici, tanıtıcı, bilgi verici, genellemeler içeren yazılar kuru ve yavan yazılardır. Yazıyı zenginleştiren, renklendiren ise yazarının üslubu ve sözcükleri kullanım biçimidir. Benzetmeler ve metaforlar yazarın ifade ettiklerini daha somut bir biçimde sunmasına yarayan araçlar olup okurun zihninde bir resim çizmeye yardım eder.

c) Mizaha başvurmak, monolog veya diyalog kullanmak: Yazının takip edilmesini sağlamak, sonuna kadar ritmi yüksek tutmak için bazı yöntemlere

başvurabilirsiniz. Örneğin yazıda mizahi bir dil kullanmak yazıya eğlence katar ve yazarın üslubu hakkında çok şey söyler. Diyaloglar da yazının akışını hızlandıran öğelerden biridir. İç monolog, bilinçakışı veya diyaloglar kullanmak, yazarken okura seslenmek gibi yöntemler okuru metne katmanın yollarındandır.

7. Yeniden yazmak: İyi yazabilmenin temeli yeniden yazmaktan geçer. Oyunu kazandığınız ya da kaybettiğiniz yer burasıdır. Bu fikri kabul etmek zordur. Hepimizin içinde ilk taslağımıza karşı duygusal bir bağ vardır ve mükemmel olmadığına inanmak istemeyiz. Ama neredeyse her zaman eksiklikleri vardır. Çoğu yazar ilk seferlerinde demek istediklerini aktaramaz ya da bunu yapabilecekleri en iyi şekilde başaramazlar. Bir anda çıkan cümlelerin her zaman bir gediği vardır. Net değildir, mantıklı değildir, gereksiz sözcüklerle doludur, kulağa kötü gelir, fazla iddialıdır, sıkıcıdır, klişe doludur, ritmi yoktur, anlam karmaşası vardır, önceki cümleyle alakasızdır... Bunların hepsi mümkündür. Sonuç olarak önemli olan şudur ki, kendinizi net bir şekilde ifade etmek istiyorsanız gerekli tamiratı yapmalısınız.

8. İlgil alanınızı gözardı etmemek: Hakkında yazmaya izninizin olmadığı hiçbir konu yoktur. Yazmaya yeni başlayacaklar genellikle sevdikleri konuları seçmezler çünkü okurlarının bu konuları "aptalca" görececeklerini düşünürler. Ciddiye alan bir kişi için hayatın hiçbir alanı aptalca değildir. Eğer ilgili olduğunuz şeyler hakkında yazarsanız hem daha iyi yazarsınız hem de okuyucularınızla daha iyi bağ kurarsınız.

9. Görsellerden yararlanmak: Görsel malzemeler, yazının içeriğine karşı merak uyandırır. Yazınızda sunduğunuz izlenimlerinizi daha ilgi çekici ve zengin kılmak için resim veya fotoğraflara başvurabilir, yazınıza video bağlantıları koyabilirsiniz. (Atıfta bulunmak kaydıyla.)

10. Güzel ve kurallı bir Türkçe ile yazmak: Türkçe dersinin en önemli amaçlarından biri de dilimizin doğru kullanılmasıdır. Söz dağarımızın imkânlarını zorlamak, yeni ifade yolları aramak, cümle ve kelime tekrarlarından kaçınıp zengin ve kurallı bir dille yazmak, yazının niteliğini belirleyen en önemli ölçütlerdendir. Kendinizi iyi ifade edebilmek, dili iyi kullanabilmeyi gerektirir. Sonuç olarak blog yazısında iki kısım bulunur: Ne söylediğiniz ve bunu nasıl söylediğiniz. Ancak yazınızın konusu ve yazma üslubunuz yazınızı ilginç kılar ve içindeki yaratıcı yönü açığa çıkarır. Kendi sesinizi bulup geliştirmek zaman alsa da sık sık yazma uygulamaları yapmanız ve okuma ediminizdeki süreklilik sizi daha yaratıcı bir blog yazarı hâline getirecektir.

Yararlanılan Kaynaklar

Andrews, Margaret. *Sticky Readers: How to Attract a Loyal Blog Audience by Writing More Better*. USA: Margaret Andrews, 2011.

Gümüş, Semih. *Yazar Olabilir miyim? Yaratıcı Yazarlık Dersleri*. İstanbul: Notos, 2012.

Zinsser, William. *İyi Yazmak Üzerine*. Çev. Barış Tanyeri. İstanbul: Altıkkırkbeş Yayınları, 2015.